

Handläggare

Andrey Edemskiy

Utvecklingsledare Allmän plats

Teknik- och serviceförvaltningen

Svar på ledamotsinitiativ - Lokalt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättningar

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. avslå ledamotsinitiativet om att utreda förutsättningarna att ta fram ett lokalt parkeringstillstånd.

Beskrivning av ärendet

På tekniska nämndens sammanträde i september 2025 beslutade nämnden att lämna över socialdemokraternas ledamot Lars Engelbergs ledamotsinitiativ till förvaltningen för beredning. Initiativet föreslår en utredning om möjligheten att införa ett lokalt parkeringstillstånd, liknande landsbygdkortet, för personer med funktionsnedsättningar där kriteriet är gångsvårigheter oavsett orsak och som inte uppfyller kraven för parkeringstillstånd enligt lag. Med detta parkeringstillstånd har man tillåtelse att stå på redan befintliga handikapparkeringar som ofta upplevs stå tomma.

Kommunen får dock inte reservera parkeringsplatser åt enskilda personer på allmän platsmark och kan därför inte införa ett nytt parkeringstillstånd för denna trafikantgrupp. Det befintliga undantaget i trafikförordningen ger redan möjlighet att vid behov stanna nära målpunkter vid transport av sjuka eller rörelsehindrade utan tillstånd.

Ett särskilt tillstånd skulle i teorin kunna införas på kvartersmark, men tillgängligheten skulle vara begränsad eftersom dessa parkeringsytor ligger relativt långt från viktiga målpunkter i centrum. Införandet av det nya parkeringstillståndet skulle dessutom kräva att kommunen utvecklar egna regler och rutiner för att motverka fusk. Hanteringen riskerar även att förlänga handläggningstiderna för andra ärenden som verksamhet Allmän plats hanterar i dagsläget och kan medföra behov av ytterligare personal.

Förvaltningen bedömer därför att ett sådant tillstånd inte bör införas, då det inte förbättrar tillgängligheten men innebär ökad arbetsbelastning, längre handläggningstider och en ökad risk för missbruk av systemet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ansvariga handläggare inom förvaltningen.

Teknik- och serviceförvaltningens bedömning

Reglerna för parkeringstillstånd för rörelsehindrade finns i Trafikförordningen (1998:1276) samt i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (TSFS 2009:73). Tillstånd kan utfärdas både till rörelsehindrade som själva kör ett motordrivet fordon och till rörelsehindrade som regelbundet behöver förarens hjälp utanför fordonet.

Det finns olika regler för hur parkering får ordnas inom detaljplanerat område, beroende på om det gäller allmän plats eller kvartersmark. De allmänna reglerna i trafikförordningen gäller på båda marktyperna, men kommunen ansvarar för att reglera parkering på allmän platsmark.

Särskilda trafikregler, exempelvis regler om stannande eller parkering på allmän plats, får införas genom lokala trafikföreskrifter. Enligt trafikförordningen kan en lokal trafikföreskrift om parkering avse ett fordonsslag, en trafikantgrupp eller boende i ett område, men inte en enskild person eller ett enskilt företag. Kommunallagen (2017:725) förpliktar dessutom kommunen att behandla sina medlemmar lika, vilket innebär att en reserverad parkeringsplats på allmän plats inte kan tilldelas en enskild person.

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade utgör ett särskilt undantag enligt trafikförordningen eftersom det ges till en enskild person, inte till en trafikgrupp. Tillståndet får beviljas dock under förutsättning att funktionsnedsättningen är varaktig (minst sex månader) och medför väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand.

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade som inte uppfyller kraven enligt trafikförordningen omfattas inte av detta särskilda undantag vilket innebär att platser inte kan reserveras för dessa personer på allmän platsmark. För dessa personer finns i stället ett allmänt undantag i trafikförordningen som medger att man vid transport av sjuka eller rörelsehindrade får stanna eller parkera trots parkeringsförbud enligt lokala trafikföreskrifter. Detta gäller endast om omständigheterna kräver det och särskild försiktighet iakttas. I praktiken innebär detta ofta att man kan stanna mycket nära målpunkten för att hjälpa passageraren ur fordonet, innan föraren parkerar på en ordinarie parkeringsplats.

På kvartersmark får lokala föreskrifter om parkering inte användas, men markägaren kan själv reservera platser även för enskilda personer eller företag. Kommunen kan därför ordna platser på kvartersmark för rörelsehindrade som inte uppfyller kraven enligt trafikförordningen och införa en tillståndshantering där.

Tillståndshanteringen för rörelsehindrade är i dag välreglerad i syfte att motverka fusk. Någon motsvarande reglering saknas för personer med funktionsnedsättningar som inte uppfyller trafikförordningens krav. Det innebär att kommunen själv måste utveckla regler och rutiner för att hantera ansökningar och säkerställa att systemet uppfattas som trovärdigt. Det är avgörande att endast personer med faktiskt behov beviljas tillstånd.

Syftet med parkeringsplatser för rörelsehindrade är att öka tillgängligheten genom att erbjuda parkeringsplatser nära entréer och andra viktiga målpunkter. Enligt Boverkets byggregler ska sådana platser kunna ordnas inom 25 meters gångavstånd från en tillgänglig och användbar entré till publika lokaler, arbetslokaler och bostadshus. De ska alltså finnas i direkt anslutning till viktiga målpunkter.

De centrala parkeringsytor på kvartersmark som skulle kunna användas för att reservera parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättningar som inte uppfyller trafikförordningens krav – Traktorparkeringen, Pausparkeringen, parkeringarna vid Willys och bakom Cinema – är belägna

relativt långt från viktiga målpunkter som handel och kontor. De kan därför inte garantera en god tillgänglighet för målgruppen i centrala Enköping.

Förvaltningen bedömer därför att det inte är lämpligt att utreda eller införa ett nytt tillstånd, eftersom det inte förbättrar tillgängligheten för personer utan gällande parkeringstillstånd, samtidigt som det innebär en betydande arbetsbelastning för befintliga handläggare och riskerar att försämra handläggningstiderna för andra sökande.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att införandet av ett nytt parkeringstillstånd skulle medföra administrativa kostnader, bland annat för att ta fram nya regler och rutiner för hantering av tillståndet samt för att handlägga inkommande ansökningar. Belastningen på både handläggare inom Allmän plats och personal på vårdcentralerna skulle öka, vilket kan skapa behov av ytterligare resurser. De ekonomiska konsekvenserna uppstår dock först om ett framtida beslut fattas om att införa tillståndet.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Förvaltningen ser att ett nytt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättningar som inte uppfyller trafikförordningens krav skulle kunna förbättra tillgängligheten och stärka den sociala delaktigheten för personer med kortvariga funktionsnedsättningar. Denna förbättring är dock beroende av att parkeringsytor, där reservering är möjlig, ligger geografiskt gynnsamt.

Införandet av ett sådant tillstånd skulle samtidigt innebära ökade administrativa krav. Handläggningstiderna för det nuvarande lagreglerade tillståndet, som i dag vanligtvis behandlas inom sex veckor, riskerar att förlängas. Dessa förändringar innebär även risker i relation till Agenda 2030. Förlängda handläggningstider kan påverka tillgången till stöd för personer med varaktiga funktionsnedsättningar (mål 3 - Hälsa och välbefinnande). En omfördelning av tidsresurser riskerar att skapa nya ojämlikheter inom en redan utsatt grupp (mål 10 - Minskad ojämlikhet).

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-11-10
- Ledamotsinitiativet (2025-05-22 TN §97)

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Anna Sjödin, Förvaltningschef
- Andreas Holking, Verksamhetschef Allmän plats